

Komentář k tvorbě mezinárodních norem včetně norem pro hutní výrobky

Vlivem procesu globalizace, který rozšiřuje, prohlubuje a urychluje pohyb zboží, lidí, myšlenek přes hranice států a kontinentů se uvádí, že mezi aspekty globalizace patří mimo jiné i mezinárodní obchod a šíření myšlenek. Standardizace činností s uvedenými aspekty úzce souvisí. Proto od konce šedesátých 20. století pocházejí snahy povýšit technickou normalizaci z národní na mezinárodní úroveň. V současné době existují dvě centra pro mezinárodní normotvorbu:

Organizace ISO – International Organisation for Standardization se sídlem centrálního sekretariátu v Ženevě, která vytváří a publikuje mezinárodní standardy. Organizace ISO má při tvorbě a vydávání norem roli koordinátora činnosti nezávislých expertů nominovaných členy organizace, což jsou příslušné instituce států, které se rozhodly normy ISO vytvářet, používat a uplatňovat v mezinárodním styku. Označení norem ISO pro hutní výrobky tvoří zkratka ISO a skupina čísel, pod kterými je norma evidována, a kterou přiděluje organizace ISO: např. ISO 4957 – norma pro nástrojové oceli.

Evropské normy EN, vydávané Evropskou Organizací pro Standardizaci CEN (Comité Européen de Normalization) a vypracované jejími oborově zaměřenými technickými komisemi (TC). Práce komisí je založena na spolupráci členů CEN, což jsou příslušné národní instituce a partnerské organizace. Normy EN pro hutní výrobky mají označení EN se záčíslím 10, za kterým následuje pořadové číslo normy. Příklad: EN 10088-2 – Ploché výrobky z korozivzdorných ocelí pro všeobecné použití.

Propojování činností ISO a EN a implementace norem ISO a EN do soustavy národních norem.

Poměrně brzy se ukázalo jako užitečné propojit činnost obou mezinárodních organizací ISO a EN ve snaze odstranit dvoukolejnost při vydávání norem pro stejný účel použití. To vedlo k vzájemnému propojení činností a vzniku norem EN ISO, tj. k implementaci norem ISO do soustavy norem EN jako výsledek zmíněné spolupráce.

Zavádění (implementace) norem EN do soustavy národních norem:

Bylo přijato rozhodnutí, že normy EN, které jsou v originále vydávány v jazyce anglickém, je možno jako národní normu zavést překladem do příslušného jazyka za předpokladu, že překlad bude významově i věcně přesně odpovídat originálu. Tyto národní verze pak nesou označení národních norem.

Příklad: ČSN EN 10 xxx; DIN EN 10 xxx apod.

Zaváděním norem ISO do soustavy EN pak národní norma má označení

ČSN EN ISO nebo DIN EN ISO a podobně.

Pro implementaci norem EN resp. EN ISO do soustavy národních norem platí v EU další dohoda o tom, že vydáním normy EN se automaticky ruší odpovídající původní národní norma.

K popsáním mezinárodním normám je třeba ještě poznamenat, že „velcí“ světoví výrobci jako USA, Ruská federace, Čína a další sice mezinárodní normy uznávají a používají ještě společně s normami národními a oborovými (ASTM, GOST, JIS apod.). Navíc jsou oborové normy používány např. v letectví, vojenství, v petrolejářském průmyslu pro jejich specifičnost, dále nezastupitelné.